

Uluslararası Hac Sempozyumu

01-03 Nisan 2021 - Ankara

PROGRAM

HAC ve UMRE
HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

"DEĞİŞEN VE GELİŞEN
ŞARTLAR BAĞLAMINDA HAC"

INTERNATIONAL SYMPOSIUM
HAJJ IN THE CONTEXT OF CHANGING AND
DEVELOPING CONDITIONS

01-03 April 2021

ندوة دولية
الحج في سياق الظروف المتغيرة والمتطورة
3-1 نيسان/أبريل 2021

CANLI YAYIN / LIVE

hac.gov.tr/hacsempozyumu

HAC VE UMRE
HİZMETLERİ
GENEL
MÜDÜRLÜĞÜ
İLETİŞİM
MERKEZİ

0 850
260
13 13

+90 (312) 295 75 36-48-49

 /Hac ve Umre Hizmetleri Genel Müdürlüğü

 /hacveumredib

 /hacveumrehizmetler

 /hacveumredibi

HAC ve UMRE
HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sempozyum Onursal Başkanı

Prof. Dr. Ali ERBAŞ: Diyanet İşleri Başkanı

Bilimsel Danışma Kurulu

Prof. Dr. Abdurrahman HAÇKALI,
Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanı, Türkiye.

Prof. Dr. Huriye MARTI,
Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı, Türkiye.

Prof. Dr. İbrahim Hilmi KARSLI,
Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı, Türkiye.

Doç. Dr. Selim ARGUN,
Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı, Türkiye.

Dr. Burhan İŞLİYEN,
Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı, Türkiye.

Doç. Dr. Fatih KURT,
Dini Yayınlar Genel Müdürü, Türkiye.

Prof. Dr. Abdullah KAHRAMAN,
Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi, Türkiye.

Prof. Dr. Ahmet YAMAN,
Necmettin Erbakan Üniversitesi, Türkiye.

Prof. Dr. Ali AKPINAR,
Necmettin Erbakan Üniversitesi, Türkiye.

Prof. Dr. Enbiya YILDIRIM,
Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi, Türkiye.

Prof. Dr. Fikret KARAMAN,
İnönü Üniversitesi, Türkiye.

Prof. Dr. Hacı Mehmet GÜNAY,
Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi, Türkiye.

Prof. Dr. Hasan Süheyl Abbud Ahmet El-Cümeylî,
İmam-ı Azam Üniversitesi, Irak.

Prof. Dr. İbrahim Kafi DÖNMEZ,
İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi, Türkiye.

Prof. Dr. İsmail KARAGÖZ,
Düzce Üniversitesi, Türkiye.

Prof. Dr. Mehmet Emin MAŞALI,
İstanbul İl Müftüsü, Türkiye.

Prof. Dr. Muhammed AYDIN,
Katar Üniversitesi, Katar.

Prof. Dr. Muharrem ÖNDER,
Yalova Üniversitesi, Türkiye.

Prof. Dr. Mürteza BEDİR,
İstanbul Üniversitesi, Türkiye.

Prof. Dr. Raşit KÜÇÜK,
Emekli Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanı, Türkiye.

Prof. Dr. Sabri ERTURHAN,
Cumhuriyet Üniversitesi, Türkiye.

Prof. Dr. Salah Muhammed Salim Ebu'l-Hacc,
Ulusal İslamî İlimler Üniversitesi, Ürdün.

Prof. Dr. Şamil DAĞCI,
Ankara Üniversitesi, Türkiye.

Dr. Abdorrahman b. Moammer Es-Senûsî El-Cezâirî,
Cezayir Üniversitesi, Cezayir.

Dr. Ekrem KELEŞ,
Emekli Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanı, Türkiye.

Dr. Hüseyin KAYAPINAR,
Emekli Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanı, Türkiye.

Dr. M. Bülent DADAŞ,
Din İşleri Yüksek Kurulu Başkan Vekili, Türkiye.

Dr. Refiullah Ata,
Celalabad Üniversitesi, Afganistan.

Dr. Yusuf DOĞAN,
Ankara İl Müftüsü, Türkiye.

Dr. Zahir Abdülhamid,
Sudan Kur'an-ı Kerim Üniversitesi, Sudan.

Düzenleme Kurulu

Osman TIRAŞÇI:
Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı (Başkan)

Remzi BİRCAN:
Hac ve Umre Hizmetleri Genel Müdürü

Esmâ ERTEN:
Hac ve Umre Eğitim Daire Başkanı

Süleyman SARI:
Hac Hizmetleri Daire Başkanı

Tuncay ALTINIŞIK:
Diyanet İşleri Uzmanı

Dr. Harun Dünder KARAHAN:
Başkanlık Vaizi

ADRESLER

MEKKE SALONU

Türkiye Diyanet Vakfı Konferans Salonu
Kültür Mah. Dr. Mediha Eldem Sk.
06420 Çankaya / Ankara (Kocatepe Camii Altı)

MEDİNE SALONU

Rıfat Börekçi Eğitim Merkezi Salonu
Kültür Mah. Dr. Mediha Eldem Sk. No: 85
06420 Çankaya / Ankara

01 NİSAN 2021 PERŞEMBE (10.00)

AÇILIŞ PROGRAMI (MEKKE SALONU)

Sergi Açılışı

Kur'an-ı Kerim Tilaveti

Hafız Osman ŞAHİN

Mushafları İnceleme ve Kıraat Kurulu Başkanı

Açılış Konuşması

Remzi BİRCAN

Hac ve Umre Hizmetleri Genel Müdürü

Yabancı Ülke Temsilcileri

Protokol Konuşmaları

Prof. Dr. Ali ERBAŞ

Diyanet İşleri Başkanı

Hediye Takdimi

01 NİSAN 2021 PERŞEMBE

1. OTURUM (MEKKE SALONU) : 14:00 - 15:15

Oturum Başkanı:

Prof. Dr. Abdurrahman Haçkalı
Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanı

Mükellefiyet Şartları Bağlamında Hac**Buluğ Çağına Gelmemiş Çocuğun Haccı**

Doç. Dr. Ahmet Ekşi
Kocaeli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Akıl Sağlığı İle İlgili**Sorun Yaşanması Durumunda****Hac Yükümlülüğü**

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Onur
Mustafa Kemal Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Vekalet Yoluyla Hac

Prof. Dr. Muharrem Önder
Yalova Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi

حج الصبي في ظل جائحة كورونا**(Korona Salgını Gölgesinde Çocuğun Haccı)**

Prof. Dr. Mesut Sabri
Kuveyt Üniversitesi

3. OTURUM (MEKKE SALONU) : 15:45 - 17:15

Oturum Başkanı:

Prof. Dr. Huriye Martı
Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı

Kadınların Haccına İlişkin Hususların Değerlendirilmesi**Mahremiyet Bağlamında Kadınların Hac ve Umre İbadeti**

Dr. Öğr. Üyesi Abdullah Tırabzon
DİB Sofya Yüksek İslam Enstitüsü Rektör Yardımcısı

İddet Bekleyen Kadının Haccı

Dr. Öğr. Üyesi İslam Demirci
Giresun Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi

Hacda Kadınların Kullandığı Kontraseptif Yöntemin**Fikhî Açısından Değerlendirilmesi**

Meryem Dalgıç, Başkanlık Vaizi
Halil Kılıç, Din İşleri Yüksek Kurulu Uzmanı

الاختلافات الفقهية في ممارسات**حج المرأة والترخيص وانعكاساتها على تنظيم الحج****(Hacda Kadınlarla İlgili Uygulamalarda****Ruhsatları Gerektiren Bazı Fikhî Farklılıklar ve****Organizasyona Yansımaları)**

Dr. Öğr. Üyesi Semra Peker
Yalova Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi

دراسة شؤون المرأة والأسرة في الحج مع**التركيز على الصحة****(Hac'da Sağlık Odaklı Kadın ve Aile Konulu Araştırma)**

Doç. Dr. Ali Rıza Efdali
İmamı Sadık Üniversitesi

2. OTURUM (MEDİNE SALONU) : 14:00 - 15:15

Oturum Başkanı:

Dr. Ekrem Keleş
Emekli Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanı

Zaman ve Mekân Açısından Hac Menasiki**Cidde Havalimanının****Mikât Mahallerine Göre Konumu**

Dr. Öğr. Üyesi Huzeyfe Çeker
Necmettin Erbakan Üniversitesi A. K. İlahiyat Fakültesi

Müzdelif Vakfesinin Yeri ve Zamanı

Prof. Dr. İsmail Karagöz
Düzce Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanı

Mina'da Gecelemenin Hükmüne İlişkin**Mezhep Görüşlerinin Analitik Bir Değerlendirmesi**

Doç. Dr. Yaşar Yiğit
Yıldırım Beyazıt Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi

وقت رمي الجمرات. دراسة أصولية**(Şeytan Taşlama Zamanı, Usul Açısından Çalışma)**

Prof. Dr. Halid Hanefi
Avrupa Fetva Meclisi Üyesi/ Almanya Fetva Meclisi Başkanı /
Avrupa İnsani Bilimler Fakültesi Dekanı/Almanya

4. OTURUM (MEDİNE SALONU) : 15:45 - 17:15

Oturum Başkanı:

Dr. Burhan İşliyen
Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı

**Farklı Yönleriyle İstitaat Kavramının
Günümüz Şartlarında Değerlendirilmesi****Küresel Salgın Döneminde İptal Edilen Haccın****Makâsıd-ı Ş-Şeria'sı "İstîtâât, Deliller ve Hükümler"**

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Cengiz
Şırnak Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Engelleyici Durumlar Bağlamında İstitaat

Murat Okuyar
Geyve İlçe Müftüsü

Günümüzdeki Ekonomik Şartlar Bağlamında Haccın**Yükümlülük Şartı Olarak İstitaat**

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Ali Aytekin
Çankırı Karatekin Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi

İstitaat Kavramının Günümüz Şartlarında Değerlendirilmesi**(Bedensel Açısından İstitaat-Fiziksel Engellilik,****Kronik Hastalıklar ve Yaşlılık)**

Doç. Dr. Zeki Koçak
Ömer Nasuhi Bilmen Dini Yüksek İhtisas Merkezi Müdürü

الاستطاعة في الحج في زمن انتشار جائحة كورونا**(Korona Salgınının Yayılması****Döneminde Hacca Güç Yetirme)**

Dr. Muhammed Refik Mümin eş-Şübekî
Malezya Uluslararası İslam Üniversitesi

02 NİSAN 2021 CUMA**5. OTURUM (MEKKE SALONU) - 09:00-10:00****Oturum Başkanı:**

Osman Tıraşçı
Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı

Türkiye Cumhuriyeti Hac Organizasyonu**Ortaya Çıkan Yeni Riskler****Karşısında Hac ve****Umre Yolcularına Yönelik Sigorta ve****Tekâfül Uygulamaları**

Doç. Dr. Hasan Doğan

Diyanet İşleri Başkanlığı**Hac Organizasyonu**

Remzi Bircan

Hac ve Umre Hizmetleri Genel Müdürü

Serbest Piyasa Koşullarında**Hac Organizasyonu**

Diyaeddin Şahin

Türkiye Seyahat Acentaları Birliği Yönetim Kurulu Üyesi

7. OTURUM (MEKKE SALONU) : 10:30 - 12:15**Oturum Başkanı:**

Doç. Dr. Selim Argun
Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı

Sosyolojik Boyutlarıyla Hac**Maide Suresinin 97. Ayeti Bağlamında****Kâbe'nin ve Hac İbadetinin Müslümanın Şahsi ve****Toplumsal Hayatına Tesirleri**

Dr. Burhan İşliyen

Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı

Bir Stereotip Olarak Hacı: Hacı Kimliğinin**Dini Statü Temelinde İncelenmesi**

Dr. Öğr. Üyesi Fatma Çakmak

Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Ülkemizde Hacca Gitmeye Engel Olarak**Görülen Bazı Yanlış İnançlar**

Veli Tatar

Murakıb, Şırnak İli Müftülüğü

Şeairden Şuura Haccın Dönüştürücü Gücü:**Malcolm X Örneği**

Faruk Turhan, Başkanlık Vaizi

Dr. Öğr. Üyesi Hamit Aktürk, Adıyaman Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi

الحج وإشاعة روح الأخوة بين الحجاج**(Hac ve Hacılar Arasında Kardeşlik Ruhunun Yayılması)**

Doç. Dr. Muhammed İkbâl

Pakistan İslamabad Üniversitesi

Evrensel İslâm Kardeşliğinin Tesisi ve Hac İbadeti

Doç. Dr. Mehmet Altuntaş

Bozok Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

6. OTURUM (MEDİNE SALONU) - 09:00-10:00**Oturum Başkanı:**

Kadir Dinç
Eğitim Hizmetleri Genel Müdürü

Seyahatname Türü Eserlerde Hac**Seyahatnameler ve****Seyyahlar Gözüyle Hac**

Prof. Dr. Nurettin Gemici

İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Seyyah İbn Battuta'nın Gözüyle**14. Yüzyılda Hac İbadeti**

Dr. Öğr. Üyesi Hasan Telli

Mersin Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi

**"The Impact of the Pilgrimage Tradition on West Africa:
The Famous Hajj of Mansa Musa in 1324"****("Hac Geleneğinin Batı Afrika Üzerindeki Etkisi:
Mansa Musa'nın 1324'teki Ünlü Hacı")**

Dr. Abdullah Hakim Kuik

Toronto İslam Enstitüsü

8. OTURUM (MEDİNE SALONU) : 10:30 - 12:15**Oturum Başkanı:**

Doç. Dr. Fatih Kurt
Dini Yayınlar Genel Müdürü

**Hz. Peygamber'den Günümüze
Hac İbadetinin Tarihsel Süreci****Câhiliye Devrinden Asr-ı Saâdet'e****Hac İbadetinin Tahrif ve Tashih Süreci**

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin Gökcalp

Selçuk Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi

Hz. Peygamber ve Hulefa-i Raşidin Döneminde Hac İbadeti

Doç. Dr. Mustafa Necati Barış

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi

Emevî-Zübeyrî İktidar Mücadelesinin**Gölgesinde Hac ve Kâbe**

Doç. Dr. Tahsin Koçyiğit

Ege Üniversitesi Birgivi İslami İlimler Fakültesi

Doktora Öğrencisi Nilgün Çevik

Ege Üniversitesi Birgivi İslami İlimler Fakültesi

Abbâsiler Döneminde Haremeyn**Hizmetleri ve Hac Tecrübesi**

Prof. Dr. Mustafa Demirci

Selçuk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi

11 ve 12.yy'da Hac Yolları ve**Hicaz Bölgesi Üzerinde****Selçuklu- Fatimi Rekabeti**

Dr. Öğr. Üyesi Abdurrahman Gülmez

Gümüşhane Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Memlûkler Döneminde Hac İbadeti Uygulamalarına Genel Bir Bakış

Dr. Öğr. Üyesi Adnan Kara

Yıldırım Beyazıt Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi

02 NİSAN 2021 CUMA**9. OTURUM (MEKKE SALONU) - 14:30 - 15:45****Oturum Başkanı:**

Dr. Yusuf Doğan
Ankara İl Müftüsü

Haccın Kültürel Yansımaları

*Haccın Milletimiz Nezdindeki Edebî,
Sosyo-Kültürel Yansımaları ve Ecdadımızın
Harameyn'e Hizmetlerine Kısa Bir Bakış*

Prof. Dr. Ömer Yılmaz
Yıldırım Beyazıt Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi

*Hac İbadetinin Arap Edebiyatındaki Yansımaları
(Harîrî ve Muhammed B. Ebî Bekr B. Rüşeyd Mukayesesî)*

Dr. Mehmet Faruk Çiççi
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

*Tasavvuf Kültüründe Hacca Duyulan Özlem:
Menâsikü'l- Hac Adlı Eseri Bağlamında
Abdurrahman Gubârî Örneği*

Dr. Ömer Özgül
Diyanet İşleri Başkanlığı Atama I Daire Başkanı

*Hacca Giden Deyişler Aşık Reyhani'nin "Turnalar"
Türküsu ve "Medine" İlahisi*

Dr. Öğr. Üyesi Birol Yıldırım
Kastamonu Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

11. OTURUM (MEKKE SALONU) - 16:15-17:45**Oturum Başkanı:**

Dr. Mustafa Bülent Dadaş
Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanvekili

**Hac Uygulamalarında İctihadi Farklılıklar,
Ruhsatlar ve Yansımaları**

Hac Menâsiki Bağlamında Ahkâmın Değişmesi
Dr. Öğr. Üyesi Fatih Çınar
Korkut Ata Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Hac Menâsikinde Müçtehitlerin Ruhsatlarıyla Amel Etmenin Hükmü
Dr. Öğr. Üyesi Muhammed Latif Altun
Ardahan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

*İhram Yasakları ve Bu Yasaklara Terettüp Eden
Cezalara İlişkin Farklı İctihatlardan Yararlanma*
Dr. Yahya Solmaz
Din İşleri Yüksek Kurulu Uzmanı

*İhram Yasaklarından Refes, Fusûk ve
Cidâl için Belirlenen Cezalara Yeniden Bir Bakış*
Dr. Nizamettin Ergüven
Vaiz, Elazığ İl Müftülüğü

أحكام المخيط في الحج (دراسة فقهية مقارنة)

*(Hac'da Dikişli Elbise İle İlgili Hükümler
(Karşılaştırılmalı Fıkhi Çalışma)*
Muhammed Haydar el-Haber et-Tayyib
Sudan Kur'an-ı Kerim Üniversitesi

10. OTURUM (MEDİNE SALONU) - 14:30 - 15:45**Oturum Başkanı:**

Akif Pusmaz
İnsan Kaynakları Genel Müdürü

Salgın Şartlarında Hac

*İslam Tarihinde Ortaya Çıkan Salgın Hastalıkların
Hac Yolculuğuna Etkileri*

Dr. Mehmet Nur Akdoğan
Din İşleri Yüksek Kurulu Uzmanı

*Hz. Peygamber'in Umresine ve
Haccına Corona Salgını Döneminde Bir Bakış*

Dr. Öğr. Üyesi Osman Nedim Yektar
Namık Kemal Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

*Preparation For Hajj 1442 Hijrah And
The Impact Of Covid-19 Pandemic*

*(Hicri 1442 Yılı'nın Haccı İçin Hazırlık ve
Covid 19 Pandemisinin Etkisi)*
Seyyid Salih Seyyid Abdurrahman
Malezya Hac İcra Direktörü ve Hac Heyeti Başkanı

Kriz Fıkhi Bağlamında Hac İbadeti

Dr. Öğr. Üyesi Tuba Hacer Korkmaz
Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi

12. OTURUM (MEDİNE SALONU) - 16:15-17:45**Oturum Başkanı:**

Selami Açıan
1. Hukuk Müşaviri

Osmanlı Döneminde Hac

Osmanlı Döneminde Mevkib-i Hacc-ı Şerif ve Hac Yolculuğu
Dr. Öğr. Üyesi Abdullah Çakmak
Afyon Kocatepe Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi

*Osmanlılar Döneminde
Hac Mekânlarının Bakım ve Onarımı*

Dr. Öğr. Üyesi İsmail Metin
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

*1129/1717 Yılı Surre Kayıtlarına Göre
Osmanlı'da Harameyn Yardımları ve Vakıfları*

Dr. Öğr. Üyesi Nilüfer Ateş
Bozok Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

*Haccın Meşakkat Boyutunun Kadı Sicillerine Yansımaları
(16-18. Yy. İstanbul Şer'iyye Sicillerine Göre)*

Doç. Dr. Nevzat Erkan
Kırklareli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Osmanlı Dönemi'nde Hac İbadeti

Aysel Şahin
Vaiz, Kars İl Müftülüğü

03 NİSAN 2021 CUMARTESİ

13. OTURUM (MEKKE SALONU) - 09:00 - 10:30

Oturum Başkanı:

Mahmut Türk
Strateji Geliştirme Başkanı

Sağlık Problemleri Açısından Hac

**Hac Döneminde Karşılaşılan Hastalıklarla İlgili
Son Dört Yılın İstatistikî Verilerinin Değerlendirilmesi**
Prof. Dr. M. Rıdvan Yalçın
Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi

**Hacıların Hac Süresince Solunum Hastalıklarından
Korunmaya Yönelik Uygulamaları**
Doktora Öğrencisi, Betül Çakmak
Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Toplu Beslenme Örneği Olarak Hac İbadeti
Fatma Aykul, Diyetisyen
Zehra Kelat, Diyetisyen
Nermin Çelikay, Diyetisyen
Doç. Dr. Nazan Yardım
Daire Başkanı, Sağlık Bakanlığı

Hac ve Küresel Enfeksiyonlar, Korunma
Doç. Dr. Nazan Yardım
Daire Başkanı, Sağlık Bakanlığı

**Diyabeti Olan Hacı Adayının Hac Süresince
Hemşirelik Bakımının Planlanması Nasıl Olmalıdır**
Dr. Öğr. Üyesi Bahar İnkaya
Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

15. OTURUM (MEKKE SALONU) - 11:00-12:30

Oturum Başkanı:

Prof. Dr. İbrahim Hilmi Karslı
Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı

Dünyada ve Ülkemizde Hac Eğitim ve İrşat Faaliyetleri-I

**Hac Yolcuları Eğitim Programının
Hacı Adaylarına Sağladığı Katkılar**
Doç. Dr. Fatih Kurt
Dini Yayınlar Genel Müdürü

**Hac Öncesinde İrşat ve Eğitim Faaliyetleri Bağlamında
Hacca Manevi Hazırlık**
Prof. Dr. Mehmet Emin Ay
Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

**Hac Organizasyonunda,
İnsan, Eğitimi ve İletişim Dili**
Prof. Dr. Fikret Karaman
İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanı

Hac Dönüşü Sonrası Eğitim ve İrşad Faaliyetleri
Dr. Veli Vehbi Bardakçı
İl Müftü Yardımcısı, Uşak İl Müftülüğü

**Dijitalleşen Dünyada Hac: Görselliğin Dilinde
Ruhun Yitimi Tehlikesi Üzerine**
Prof. Dr. Hülya Alper
Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

14. OTURUM (MEDİNE SALONU) - 09:00 - 10:30

Oturum Başkanı:

Fatih Mehmet Karaca
Rehberlik ve Teftiş Başkanı

Psikolojik Boyutlarıyla Hac

Hac Fiillerinin Sembolik Anlamı ve Hikmetleri
Prof. Dr. Abdullah Kahraman
Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi

**Tekrarlayıcı Bir Tutku ve Eyleme Dönüşen
Hac/Umre Ziyaretini Anlamaya Çalışmak**
Doç. Dr. Abdulvahid Sezen
Mersin Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi

**Hac Motivasyonları Bağlamında Hacı Adaylarının
Hacca Hazırlanmasıyla İlgili Bazı Tespit ve Öneriler**
Prof. Dr. Faruk Karaca
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

الأثار النفسية في الحج واقع وصفها، ومأمول استثمارها؛
للنهوض بالفرد والمجتمع المسلم

**(Bireyin ve Toplumun Kalkınması İçin Hac Realitesinin Tanımı,
Hac Yatırımı İçin Umulan Şeyler ve Haccın Psikolojik Etkileri)**
Ahmed Abu'l Kasım Abdullah el-Celidi
Libya Vakıflar ve İslami İşler Genel Müdürlüğü Araştırma Dairesi ve
Kurumsal Mükemmellik Direktörü

آثار الحج على نفسية الإنسان
(Haccın İnsan Psikolojisine Etkileri)
Dr. Seyyid Muhammed Tabatabai
Tahran Azad el-İslamiyye Üniversitesi

16. OTURUM (MEDİNE SALONU) - 11:00-12:30

Oturum Başkanı:

Bünyamin Albayrak
Din Hizmetleri Genel Müdürü

Tarihsel Bir Yönetim Pratiği Olarak Hac Emirliği

**Hac Organizasyonuna Yeni Katkılar Sunması Bağlamında
Hac Emirliği Tecrübesi**
Dr. Öğr. Üyesi Gencal Şenyayla
Pamukkale Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Hacıların Yöneticisi Olarak Hac Emirinin Görevleri
Murat Eroğlu
Cezaevi Vaizi, Konya İl Müftülüğü

Süfyaniler Dönemi Emevi Hac Emirleri ve Uygulamaları
Dr. Öğr. Üyesi Ömer Aktaş
Kastamonu Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

**Hac Emirliği Kurumunun Siyasî Amaçlı Kullanımına Dair
Emeviler Döneminden Bazı Örnekler**
Prof. Dr. Adem Tutar, Korkut Ata Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Dr. Öğr. Üyesi Hacı Ataş, Korkut Ata Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

**XIX. Yüzyılın İkinci Yarısında Haccın İdaresinin Dönüşümü
Çerçevesinde Emirü'l-Hac Kaymakamlığı**
Prof. Dr. Mustafa Güler
Afyon Kocatepe Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi

03 NİSAN 2021 CUMARTESİ

17. OTURUM (MEKKE SALONU) - 14:00-15:30

Oturum Başkanı:

Dr. Zahir Abdulhamid Muhammed Salih
Sudan Kur'an-ı Kerim Üniversitesi

Dünyada ve Ülkemizde Hac Eğitim ve İrşat Faaliyetleri-II

دور الحكومة في تقديم تعليم مناسك الحج للحجاج الإندونيسيين

(Endonezyalı Hacılara Hac İbadetlerinin Öğretiminin Sunumu Konusunda Endonezya Hükümetinin Rolü)

Prof. Dr. Sri Ilham Lubis
Endonezya Cumhuriyeti Diyanet İşleri Bakanlığı

The Hajj Character Training Course: Preparing The Pilgrims To Be Socially Responsible During And After The Pilgrimage

(Hac Karakteri Eğitim Kursu: Haclıları, Hac Yolculuğu Esnasında ve Sonrasında Sosyal Olarak Sorumlu Olmaya Hazırlamak)

Dr. Müşerref Hüseyin el-Ezheri
İngiltere Nottinghamshire Karimia Enstitüsü Başkanı ve Baş İmam

Guidance And Educational Activities Before Hajj In Malaysia

(Malezya'da Hacdan Evvel Rehberlik ve Eğitim Faaliyetleri)

Şehrin b. Evvelüddin
Lembaga Tabung Haji, Malezya

أنشطة التعليم والإرشاد للحج في العالم

(Dünyada Hac İrşad ve Eğitim Faaliyetleri)

Üsame Abdulkerim Osman
Suriye Hac Komitesi Din Dairesi Başkanı

التوجيه والإرشاد في الحج أحكامه ومقاصده الشرعية

(Hacda Rehberlik ve Danışmanlık, Haccın Hükümleri ve Şer'i Maksatları)

Dr. Cogon Baki Samb
Senegal Milli Eğitim Bakanlığı Arap Dili ve Din Eğitimi Müfettişi

19. OTURUM (MEKKE SALONU) - 16:00-17:15

Oturum Başkanı:

Mehmet Bilgin
Yönetim Hizmetleri Genel Müdürü

Diğer Ülkelerin Hac Organizasyonları - I

Afghan Hajj Process: Caught in Transition of Old and New Practices

(Afgan Hac Süreci: Eski ve Yeni Uygulamalar Arasında Geçiş)

Muhammed Osman Tarık
Afganistan İslam Cumhuriyeti Hac ve Diyanet İşleri Bakanlığı Bakan Yardımcısı

مراحل وتطور الحج في جمهورية الصومالي

(Somali Cumhuriyetinde Haccın Gelişimi ve Aşamaları)

Mahmud Muallim Yahya
Somali Devlet Bakanı

الحجاج الإندونيسيون: بين الجهاد والدبلوماسية السياسية

(Cihad ve Siyasi Diplomasi Arasında Endonezyalı Haclılar)

Dr. Hamka Hasan
Endonezya Şerif Hidayetullah Devlet İslam Üniversitesi İslam ve Arapça Araştırmaları Fakültesi

Evaluation Of Hajj Organization:

The Evolution Of Hajj Management In Nigeria

(Hac Organizasyonunun Değerlendirilmesi:

Nijerya'da Hac Yönetiminin Gelişimi)

Zikrullah Ola Kunle Hassan
Nijerya Ulusal Hac Komisyonu İcra Kurulu Başkanı

18. OTURUM (MEDİNE SALONU) - 14:00-15:15

Oturum Başkanı:

Hafız Osman Şahin
Mushafı İnceleme ve Kıraat Kurulu Başkanı

Hac Musikisi

Osmanlı'da Hac Mûsikisi

Dr. Öğr. Üyesi Tacetdin Bıyık
İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Haccın Estetik Boyutu: Hac Mûsikisi

Prof. Dr. Hüseyin Akpınar, Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Öğr. Görevlisi Mustafa Said Dilek, Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Hac ve Umre İrşad Hizmetleri'nde Dinî Mûsikî'nin Yeri ve Önemi

Doç. Dr. Fatih Koca
Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Hacı Uğurlama ve Karşılama Merasimlerinde

Dini Mûsikînin Yeri ve Önemi

Dr. Öğr. Üyesi Muhammet Sevinç
Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi

20. OTURUM (MEDİNE SALONU) - 16:00-17:15

Oturum Başkanı:

Prof. Dr. Hasan Suhail Abod el-Cumayli
Bağdat İmam Azam Üniversitesi

Diğer Ülkelerin Hac Organizasyonları - II

تنظيم الحج والعمرة في إندونيسيا في العقد الأخير وإدارته في

زمن الجائحة كوفيد 19

(Endonezya'da Son On Yıldaki Hac ve Umre Organizasyonları ve Covid-19 Pandemisi Döneminde Yönetimi)

Prof. Dr. Ameni Lubis

Endonezya Şerif Hidayetullah Devlet İslam Üniversitesi Rektörü

تقييم تنظيم الحج لدى لجنة الحج العليا السورية- إجراءات التسجيل - اختيار الحجاج - تقييم فئات الحجاج

(Suriye Yüksek Hac Komitesi Başkanlığında Hac İşleri

Organizasyonu, Kayıt İşlemleri, Hacı Adayları Seçimi,

Hacı Kategorilerinin Değerlendirilmesi)

Ahmed Fethi al-Haddad

Suriye Arap Cumhuriyeti Yüksek Hac Komitesi İlmî Araştırmalar ve İncelemeler Ofisi Hac ve Umre Hizmetleri Genel Müdür Yardımcısı

الحج في موريتانيا المنهج والواقع والآفاق المستقبلية

(Moritanya'da Hac: Metod, Mevcut Durum ve

Gelecek Öngörüler)

Muhammed Emin Şeyh Ahmed

Moritanya İslam İşleri ve Asli Eğitim Bakanlığı Müdürü

تقييم مستوى الخدمة المقدمة للحجاج السوريين من خلال تقييم أداء

العاملين في ملف الحج السوري

(Suriye Hac Dosyasındaki Memurların Değerlendirilerek

Suriyeli Haclılara Verilen Hizmet Düzeyinin Değerlendirilmesi)

Hişam Muhammed Hatib

Suriye Şam Üniversitesi Şeriat Fakültesi

Suriye Yüksek Hac Komitesi Din Bölümü Başkanı

03 NİSAN 2021 CUMARTESİ (18:00)

KAPANIŞ PROGRAMI (MEKKE SALONU)

Prof. Dr. Ali ERBAŞ

Diyanet İşleri Başkanı

Osman TIRAŞÇI

Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı

Remzi BİRCAN

Hac ve Umre Hizmetleri Genel Müdürü

